Qorti tal-Magistrati (Malta)
Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Claire L Stafrace Zammit B.A. LL.D.

Il-Pulizija
[Spettur Sandra Zammit]

vs

Troy Joseph Emanuel Caruana

Kumpilazzjoni Numru: 694/13

Illum, 30 ta' Jannar, 2017

Il-Qorti,

Rat l-akkuza migjuba kontra l-imsemmi Troy Joseph Emanuel Caruana detentur tal-karta tal-identita` numru 533392M.

Akkuzat talli nhar is-26 ta' Gunju 2011, ghall-habta tat-03.00 p.m. gewwa l-Bajja tal-Ghadira, l-Mellieha:

1. Involontarjament izda b'negligenza kkaguna lil Joseph Gauci griehi ta' natura gravi u debbulizza permanenti fis-sahha jew fil-funzjoni ta' xi parti tal-gisem, jew gablu difett permanenti f'parti tal-ghamla tal-gisem skont kif iccertifika Dr J Zammit MD Reg No 3054 gewwa l-Isptar Mater Dei, meta kien qed isuq speed boat Reg No S816 u laqtu (Art. 218(1)(a);
2. Fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi saq speed boat Reg No S816 b'velocita` eccessiva; u
3. Fl-istess data, hin lok u cirkostanzi saq speed boat Reg. S816 b'manjiera traskurata u negligenti.

Rat l-ezami tal-imputat li wiegeb mhux hati tal-akkuzi kif dedotti kontrih;

Rat il-fedini penali tieghu li hija netta;

Rat l-atti kollha inkluz in-nota ta' rinviju tal-Avukat Generali datata sebgha u ghoxrin (27) ta' Ottubru elfejn u erbatax (2014) fejn gew elenkati l-Artikoli tal-Ligi ghas-sejbien ta' htija u cioe`:

- fl-Artikoli 17, 31 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- fl-Artikolu 226(1)(b) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
- fir-Regolamenti 24, 25, 26, 45, 46, 47, 49 tar-Regolamenti dwar Bastimenti Zghar (Legizlazzjoni Sussidjarja 499.5).

Illi din il-kawza tittratta dwar incident b'dghajsa fejn safa ferut il-parte civile Joseph Gauci meta huwa kien qieghed jghum bil-maskla sabiex jara l-ankra tal-*yacht* tieghu u fejn hemmhekk huwa gie milqut minn dghajsa tat-tip "bahri" misjuqa mill-imputat Troy Caruana.

Illi mix-xiehda tal-parte civile **Joseph Gauci** hareg illi l-imputat kien qieghed isuq dghajsa b'certa velocita` meta huwa kien qed jigbed *doughnut* tal-bahar. Din id-dghajsa kienet wahda zghira (12-il pied u potenza ta' 40hp). Fiha kien hemm zewg guvintur u fid-*doughnut* kien hemm guvni iehor. Huwa jghid illi kien qabez il-bahar sabiex jiccekkja l-ankra tieghu liema ankra kienet thares lejn il-bahar u l-wara tal-*yacht* tieghu kienet thares lejn ix-xatt tal-Ghadira. Huwa jghid illi l-imputat kien hareg mill-bajja ta' hdejn il-Mellieha Bay Hotel u dan baqa' gej fuqu ghaliex probabilment ma kienx rah. Il-parte civile jghid ukoll illi huwa kien liebes maskla u *flippers* izda li ma kienx qed joghdos.

Qabel id-daqqa huwa jghid illi meta lemah id-dghajsa tal-imputat gejja ghal fuqu ghola u beda jxejjer idejh fejn l-imputat kien qed jhares lura biex jiccekkja id-*doughnut*. L-imputat ghamel manuvra riparatorja izda dan xorta wahda laqtu bil-gemb bil-konsegwenza illi garrab griehi gravi senjatament fl-id tal-lemin.

Wara l-impatt, l-imputat gibed lill-parte civile sabiex itellghu fuq il-*yacht* tieghu u minn hemmhekk mar igib lill-pulizija mix-xatt wara li dawn cemplulhom.

Il-parte civile jghid u jilmenta dwar il-fatt illi l-imputat ma riedx jehodhom bil-*yacht* tieghu sabiex jormeggjah f'Ta' Xbiex u ghalhekk huwa jghid illi kellu jehodha hu b'certa diffikolta`.

Fuq kontro-ezami tad-difiza il-parte civile kkonferma illi l-*yacht* tieghu hija twila hamsin (50) pied u li dan kien ormeggjat tul ta' circa mitejn u hamsin (250) pied mix-xatt u li jikkalkula illi l-ankra kienet xi ghaxar (10) metri il-barra mill-quddiem tal-*yacht.*

Il-mara tal-parte civile **<u>Josefa Gauci</u>**, li kienet fuq il-*yacht* waqt l-incident tghid illi rat din id-dghajsa gejja b'certa velocita` lejn il-*yacht* taghhom fuq in-naha ta' fejn kien qed jghum ir-ragel taghha. Hija tghid illi ghalhekk iddecidiet illi tmur

fuq il-quddiem tal-*yacht* ghax hasbet hazin u hemmhekk tara lir-ragel taghha jigi migbud mid-dghajsa tal-imputat.

Illi hija wkoll tilmenta fuq il-fatt illi l-imputat ma riedx jghinhom idahhlu il-*yacht* fil-post fejn kienet tormegga.

Semghet ix-xiehda ta' **Dr. Robert Vassallo** ghan-nom tat-Transport Malta fejn huwa ccertifika illi d-dghajsa tal-imputat hija debitament licenzjata u assigurata skond il-ligi (Dok. RV1 *et seq*).

Semghet ix-xiehda ta' **Dr. Jonathan Zammit** li kien it-tabib li ccertifika lill-parte civile dak in-nhar tal-incident u kkonferma illi l-parte civile kellu frattura fil-polz tal-lemin.

Finalment semghet il-provi difiza fejn xehed l-imputat flimkien maz-zewg guvintur li kienu mieghu dakinnhar tal-incident. Bazikament ix-xiehda taghhom kienet tikkonforma ma' xulxin fis-sens li mill-assjem hareg illi l-imputat kien qieghed isuq din id-dghajsa sabiex jiehu lil siehbu fuq id-*doughnut*. Fuq id-dghajsa kien hemm ukoll guvni iehor bl-isem ta' Clint Mallia. Dawn dakinhar tas-sitta u ghoxrin (26) ta' Gunju 2011, kmieni wara nofsinnhar kienu hergin minn Slugs Bay li tigi hdejn il-Mellieha Bay Hotel u fejn kienu ser igorru lil Brian Tanti bid-*doughnut*.

Brian Tanti jghid testwalment:

> *"Hrigna l-barra mill-art sewwa u wasalna qisu, jigifieri hrigna l-barra sew, imbaghad qsirna u qbadna hergin il-barra mill-bajja, jigifieri l-barra. . . . Imbaghad qbadna hergin il-barra, naf li kien hemm dan il-yacht ankrat twil, jigifieri kien naqra l-boghod minna. . . . Kien twenty (20) metres and over, jigifieri konna l-boghod. Insomma qbadna hergin il-barra, qbiznieh dan il-yacht, imbaghad li naf li gara, ghax ovvjament jiena kont fuq dan il-donut.. . . Jiena nhares lejn id-dghajsa u Troy jigifiieri qed ihares fejn qed isuq, naf li rajt lil Troy jikser f'daqqa sewwa u rajt xi haga gol-bahar jien."*

Illi l-imputat jikkonferma illi huwa kien qed ihares 'il quddiem meta ntebah bil-parte civile peress li dan ghola mill-ilma u beda jxejjer biex jigbidlu l-attenzjoni u hu ghalhekk pprova jaghmel manuvra sabiex jevitah izda xorta wahda laqtu.

<u>Konsiderazzjonijiet Legali</u>

Illi huwa l-oneru tal-prosekuzzjoni li tressaq l-ahjar provi sabiex tikkonvinci lill-Qorti li l-imputazzjoni addebitata fil-konfront tal-imputati treggi legalment u dan ghaliex kif jghid il-**<u>Manzini</u>** fil-ktieb tieghu **<u>Diritto Penale (Vol. III, Kap. IV, pagna 234, Edizione 1890)</u>**:

> *"Il così detto onero della prova, cioé il carico di fornire, spetta a chi accusa – onus probandi incumbit qui osservit".*

Huwa principju baziku pprattikat fil-Qrati taghna fil-procediment kriminali li, biex l-imputat jigi ddikjarat hati, l-imputazzjoni dedotta ghandha tigi ppruvata oltre kull dubju ragjonevoli, cioe` oltre kull dubju dettat mir-raguni. Hawnhekk il-Qorti taghmel riferenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-7 ta' Settembru 1994 fl-ismijiet **<u>Il-Pulizija vs. Philip Zammit et</u>** fejn inghad

li mhux kull icken dubju huwa bizzejjed sabiex l-imputat jigi ddikjarat mhux hati, izda hemm bzonn li *"dubju jkun dak dettat mir-raguni"*. Fil-fatt fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar il- 5 ta' Dicembru 1997 fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Peter Ebejer**, il-Qorti fakkret li l-grad ta' prova li trid tilhaq il-prosekuzzjoni hu dak il-grad li ma jhalli ebda dubju dettat mir-raguni u mhux xi grad ta' prova li ma jhalli ebda ombra ta' dubju. Fi kliem iehor, dak li l-gudikant irid jasal ghalih hu, li wara li jqis ic-cirkostanzi u l-provi kollha, u b'applikazzjoni tal-buon sens tieghu, ikun moralment konvint minn dak il-fatt li trid tipprova l-prosekuzzjoni.

Fil-fatt dik il-Qorti ccitat l-ispjegazzjoni moghtija minn **Lord Denning** fil-kaz ***Miller vs. Minister of Pension - 1974 - 2 ALL ER 372*** fejn inghad illi:

> *"Proof beyond a reasonable doubt does not mean proof beyond the shadow of a doubt. The law would fail to protect the community if it admitted fanciful possibilities to deflect the course of justice. If the evidence is so strong against a man as to leave only a remote possibility in his favour, which can be dismissed with the sentence 'of course it is possible but not in the least probable' the case is proved beyond reasonable doubt, but nothing shall of that will suffice".*

Illi l-kaz in ezmi si tratta ta' feriti gravi nvolontarji sancit mill-Artikolu 226 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta li jghid hekk:

> *"Kull minn b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni jew b'nuqqas ta' hila fl-arti jew professjoni tieghu, jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti, jikkaguna …".*

Illi f'dan l-istadju ghalhekk din il-Qorti ser tghaddi sabiex tezamina il-principji ta' dan ir-reat tal-involontarjeta' ta' dan ir-reat.

Fil-fatt fil-kawza **Il-Pulizija vs Ludwig Micallef** (Magistrat Dr. Consuelo-Pilar Scerri Herrera, Case no.753/2006, 17/08/2010) il-Qorti tal-Magistrati ddikjarat illi:

> *"Jispetta ghalhekk lill-Prosekuzzjoni tipprova b'mod konklussiv illi l-incident li fih miet Clifford Micallef sehh unikament jew almenu in parti, tort ta' negligenza, traskuragni w nuqqas t'osservanza tar-regolamenti tattraffiku da parti tal-imputat li tajjarha. Sabiex tipprova dan il-Prosekuzzjoni ma tistax tistrieh fuq dak li l-Qorti tista' tahseb li gara, ghaliex il-gudikant irid necessarjament jiddeciedi iuxta allegata et probate. Id-dover tal-Prosekuzzjoni hu allura li jipprezenta quddiem il-Qorti, kaz konvincenti u pprovat li adegwatament jistabilixxi l-htija tal-imputat ghall-akkadut, li tipprova kondotta voluntarja, negligenti, konsistenti generikament f'nuqqas ta' hsieb 'imprudenza', 'negligenza' jew 'traskuragni' jew ta' hila, ta' 'imperizja' fl-arti jew professjoni jew konsistenti specifikament fin-nuqqas ta' osservanza tal-Ligijiet, regolamenti, ordnijiet u simili li tkun segwita b'ness ta' kawzalita' minn akkadut dannuz u involontarju. Dan ifisser li fil-materja tal-kolpuz hemm necessarjament l-element t'attivita diretta ghal xi fini partikolari, li minhabba nuqqas ta' certu prekawzjoni jistghu jigu lezi jew danneggjati jew impregudikati l-interessi ta' terzi. Il-konnotat karetteristiku tal-kulpa huwa l-prevedibilta' tal-event dannuz, li kondotta llegali ta' xi hadd tista' ggib. Din hija l-kulpa normali jew l-hekk imsejha 'colpa incosciente' a differenza minn dik imsejha 'colpa cosciente', li hija l-kulpa bl-element fiha tal-previst tal-akkadut. Hemm diversi forom ta' kodotta kolpuza derivanti minn att ta' negligenza, imprudenza, imperizja u non ossevanza tal-ligijiet, regolamenti, ordnijiet u simili."*

L-istess ragunament kien inghata fil-kawza tal-istess Qorti diversament presjeduta bl-ismijiet **Il-Pulizija vs Edward Bonnici** (27/10/2016), u **Il-Pulizija vs Rudolph Gatt** (03/02/2016), per Magistart Dr. Josette Demicoli fejn intqal illi:

“L-imprudenza tigi mill-agir ta’ xi hadd minghajr ma jiehu l-opportuni kawteli. In-negligenza tigi mid-disattenzjoni u disakkuratezza tal-agent fil-kondotta tieghu. L-imperizja hija l-forma specifika tal-kulpa professjonali cioe’ kif jghid ***Manzini****:- “L-inettitudine e insuficienza professionale generale o specifica, nota all’ agente di cui egli vuole non tener conto”. Il-kulpa tista’ tkun dovuta wkoll ghal non osservanza tal-ligijiet, regolamenti, odnijiet u simili bhal ma huma lassjem ta’ regoli predisposti mill-Ordinanza tat-Traffiku –Kap 65, il-High Way Code – Motor Vegicle Regulations – bl-iskop li jigu evitati l-possibiltajiet ta’ hsara u dannu lil terzi. Il-Qorti hi ghalhekk sejra tezamina bir-reqqa x'inhuma l-ingredjenti tar-reat principali in ezami, u cioe’ ta' dak kontemplat fl-Artikolu 225 tal-Kap. 9, u cioe’ tar-reat li bih gie akkuzat l-imputat, u cioe’ omicidju involontarju. Issa ghalhekk, wiehed irid jifli l-elementi li jikkostitwixxu dan r-reat, li huma bazikament tlieta u cioe:- 1. b'nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni, jew b'nuqqas ta' hila fl-arti jew professjoni tieghu jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti ; 2. kkaguna l-mewt ; 3. fuq persuna. »*

Fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar il-21 ta’ Marzu 1996 fl-ismijiet il-**<u>Pulizija vs Richard Grech</u>** dik il-Qorti sostniet is-segwenti:-

“Huwa mehtieg ghal kostituzzjoni tar-reat involontarju skond l-artikolu 225 tal-Kodici Penali, li tirrikorri kondotta volontarja, negligenti – konsistenti generikament f’nuqqas ta’ hsieb, imprudenza fl-arti jew fil-professjoni, jew konsistenti specifikament f’nuqqas ta’ tharis ta’ regolamenti, li tkun segwita b’ness ta’ kawzalita’ minn event dannuz involontarju. Ghandu jigi premess li ghal accertament tal-htija minhabba f’kondotta effettivament adegwata ma’ dik ta’ persuna li s-sapienza umana identifikat mal- bonus pater familias, dik il-kondotta cioe’ fil-kaz konfet, kienet tigi uzata minn persuna ta’ intelligenza, diligenza u sensibilita normali, kriterju dan li filwaqt li jservi ta’ gwida objettiva ghal gudikant, jhallieh fl-istess hin, liberu li jivvaluta d-diligenza tal-kaz konkret.”

L-awtur Taljan **<u>Giorgi</u>** fil-ktieb tieghu **<u>Teoria delle Obbligazione</u>** – 1127 pagna 46 ighid:-

"La diligenza del buon padre di famiglia costituisce in criterio abbastanza indeterminate per lasciare al giudice Liberta' di valutazione".

Il-gurist Taljan **Francesco Carrara** (Carrara F., "Programma Del Corso Di Diritto Criminale", Vol. I (Parte Generale), p. 88.) jghid hekk dwar il-culpa :

"… il tripode sul quale si aside la colpa sara` sempre questo - 1° volontarieta` dell'atto - 2° mancata previsione dell'effetto nocivo - 3° possibilita` di prevedere."

Bl-istess mod, il-**Professur Anthony J. Mamo** (Prof. Sir A. J. Mamo, Lectures in Criminal Law, p. 67) fin-noti tieghu, jghid hekk:

"In these definitions the essence of negligence is made to consist in the "possibility of foreseeing" the event which has not been foreseen. The agent who caused the event complained of, did not intend or desire it, but could have foreseen it as a consequence of his act if he only had minded: so his negligence lies in his failure to foresee that which is foreseeable".

U wkoll fis-sentenza fuq citata, gie ritenut hekk dwar il-kondotta kolpuza:

"… kondotta kolpuza hija definita bhala kondotta volontarja li tikkaguna event dannuz, mhux volut, izda prevedibbli, li seta' jigi evitat bl-uzu ta' attenzjoni jew prudenza fi grad ta' persuna normali".

Bl-istess mod, fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Saverina sive Rini Borg et**, inghad illi:

"L-imprudenza tigi mill-agir ta' xi hadd minghajr ma jiehu l-opportuni kawteli". In-negligenza tigi mid-disattenzjoni u disakkuratezza tal-agent

fil-kondotta tieghu, fil-waqt illi "l-imperizja hija lforma specifika tal-kulpa professjonali cioe`, kif jghid il-Manzini: `inettitudine e insufficienza professionale, generale e specifica, nota all'agente, di cui egli vuole non tener conto`".

Skond l-istess sentenza :

"Il-kulpa tista' tkun dovuta wkoll ghal nonosservanza tal-ligijiet, regolamenti, ordnijiet u simili, bhal ma huma l-assjem ta' regoli predisposti mill-awtorita` pubblika dwar xi attivita` determinata u specifika bl-iskop li jigi evitat il-possibilita` ta' hsara u dannu lil terzi, cjoe`, dawk li jkollhom lelement tal-prevenzjoni."

Dwar id-diligenza rikjesta fil-kamp kriminali, il-**Professur Anthony Mamo** (Lectures in Criminal Law (First Year), p. 71) jghid illi

"The amount of prudence or care which the law actually demands is that which is reasonable in the circumstances of the particular case. This obligation to use reasonable care is very commonly expressed by reference to the conduct of a 'reasonable man' or of an 'ordinarily prudent man', meaning thereby a reasonable prudent man: "negligence", it has been said, "is the omitting to do something that a reasonable man would do, or the doing something that a reasonable man would not do" … What amounts to reasonable care depends entirely on the circumstances of the particular case as known to the person (Carrara, Programma, § 87n.) whose conduct is the subject of enquiry. Whether in those circumstances, as so known to him, he used due care – whether he acted as a reasonably prudent man – is in general a mere question of fact as to which no legal rules can be laid down."

Issir ukoll referenza ghal dak li qalet il-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawza fl-ismijiet **Pulizija vs Richard Grech** deciza fil-21 ta' Marzu 1996 u cioe`:-

"Kif jispjega l-gurista taljan Francesco Antolisei, biex wiehed jifhem l-essenza vera tal-kolpa wiehed irid izomm f'mohhu li fil-hajja socjali spiss jinholqu sitwazzjonijiet li fihom attivita' diretta ghal xi fini partikolari tista'

taghti lok ghal konsegwenzi dannuzi lil terzi. L-esperjenza komuni jew l-esperjenza teknika – cioe' l-esperjenza komuni ghall-bnedmin kollha jew dik l-esperjenza ta' kategorija ta' nies li jesplikaw attivita' partikolari –tghallem li f'dawn il-kazijiet wiehed ghandu juza certi prekawzjonijiet bil-ghan li jevita li l-interessi ta' l-ohrajn jigu pregudikati. "Sorgono per tal-mod," ikompli dan l-awtur, "delle regole di condotta. Spesso si tratta di semplici usi socjali, come per es., quello per cui il possessore di un'arma da fuoco e' tenuto a scaricarla, quando la depone in un luogo frequentato. Non poche volte interviene lo Stato od altra autorita', pubblica o privata, a fissure queste regole, disciplinano determinate attivita', piu' o meno pericolose, in modo da prevenire, per quanto e' possible, conseguenze nocive per i terzi. Il reato colposo nasce sempre e soltanto dall' inosservanza di talune delle norme indicate. L' infrazione giustifica nei confronti dell'agente un rimprovero di leggerezza. Il giudice dice all'imputato: tu non sei stato cauto e diligente come avresti dovuto. Il rimprovero, cosi' formulato, e' la conseguenza caratteristica del reato colposo, perche' nel reato doloso il giudice rimprovera al reo di aver voluto il fatto proibito, mentre nel fatto incolpevole (il c.d. caso fortuito) nessun biasino puo' muoversi all'agente. Riteniamo, pertanto, che l' essenza della colpa debba ravvisarsi nella inosservanza di norma sancite daghli usi o espressamente prescritte dalle autorita' allo scopo di prevenire eventi dannosi (Antolisei, F., Manuale di Diritto Penale, Parte Generale, Giuffre' (Milano), 1989, pp. 322-323)."

Fl-istess sentenza citata hawn fuq ta' **Pulizija v. Saverina sive Rina Borg** – (Qorti tal-Appell Kriminali dec 31/07/1998) jinghad ukoll is-segwenti dwar il-culpa:

"It-teorija klassika u tradizzjonali, dik msejha tal-Carrara, li ripetutament giet accettata u pprattikata mill-Qrati taghna, u li in linea tad-definizzjoni fuq moghtija, hi wahda soggettiva, li titlob bhala element essenzjali fid-delitt kolpuz dak tal-prevedibbilita' ta' l-event mhux volut. Kuntrarjament ghal din it-teorija soggettiva tradizzjonali, hemm it-teorija l-ohra dik oggettiva dik tal-kawzalita' materjali", jew tal-"kawzalita' volontarja efficjenti", Din it-teorija teskludi kompletament l-element tal-prevedibbilita' u tippunixxi l-event bhala konsegwenza ta' kondotta ta' xi hadd li ma jkunx konfromi ma' l-esigenzi tad-dritt u tal-ligi. Skond din it-teorija, "l'evento dannoso e contrario al diritto e' punibile quando esso sia il-prodotto immediate o mediato di un atto volontario di un uomo, il quale atto, sebbene non rivolto a un fine antigiuridico, si e' esplicato con mezzi rivelatisi non normali all' idea del diritto".

Ghalhekk, skond it-teorija oggettiva, abraccjata mill-Antolisei, u anke riprodotta in parte sa certu punt f'sentenza moghtija minn din l-istess Qorti diversament ippresjeduta, fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Richard Grech** deciza fil-21 ta' Marzu 1996, sabiex treggi l-kulpa, hemm bzonn biss is-segwenti zewg konsiderazzjonijiet:

> « (a) li l-agent hu l-kawza efficjenti jew effettiva ta' l-event; u
>
> (b) li l-kondotta tieghu jew mezz minnu adoperat hu kontra l-ligi.
>
> *Il-kulpa normali (incosciente) dik tal-prevedibbli, temergi meta fil-kondotta ta' l-agent hemm l-element tan-negligenza, imprudenza, imperizja jew nuqqas ta' tharis ta' dritt. Il-kulpa l-ohra (cosciente) tirrizulta meta quddiem il-kondotta tal-agent, l-akkadut dannuz, bhala konsegwenza ghal dik il-kondotta, jidher possibli, u, b'danakollu, hu xorta jwettaq dak l-agir tieghu bl-isperanza li dak li possibbli li jigri fil-fatt ma jigrix. Din it-tip ta' kulpa (cosciente) ghalhekk hi forma ta' kulpa iktar gravi mill-kulpa normali (incosciente), cjoe` dik tal-prevedibbli imma mhux previst, u dan ghaliex fil-kaz tal-colpa cosciente, dik tal-previst hija vicin hafna ta', u tikkonfina mad-doluz."*

Fis-sentenza **Pulizija vs Perit Louis Portelli** li saret referenza ghaliha aktar 'il fuq intqal ukoll is-segwenti:-

> *"Huwa obligu specifiku ta' kulhadd illi juza fl-agir tieghu dik id-diligenza li s-sitwazzjoni tissuggerixxi ghall-prevenzjoni ta' pregudizzju lit-terzi. Hija kultant il-ligi stess li permezz ta' preskrizzjonijiet u divjeti tiddixxiplina l-attivitajiet individwali f'kamp determinat; u f'dal kaz ikun negligenza, bhala element tal-kolpa, in-nuqqas ta' tharis tal-precett talligi. Fejn dan il-ligi ma taghmlux, tkun tikkostitwixxi negligenza dik il-kondotta li l-generalita' tal-ohrajn tajba tal-istess katergorija ma kienetx tadopera fl-istess cirkustanzi. Dan il-kriterju jindika l-limiti tarresponsabbilita' kolpuza, u fl-istess hin jiddetermina ddiligenza indespensabbli biex jigu evitati s-sanzjonijiet legali; u waqt li jiddixxiplina l-kondotta ndividwali ihalli lok ghall-apprezzament tad-diffikultajiet u probabilitajiet tassitwazzjoni konkreta. Meta wiehed, quddiem kaz prattiku, iqies ic-cirkustanzi jadopera ruhu kif generalment kien jaghmel "vir bonus" tal-*

> *istess kategorija, u jifforma konvinciment; jekk mbaghad jirrizulta li l-kondotta tieghu ma kienetx obbjettivament adatta ghall-kaz konkret huwa ma jirrispondix ghar-rizultat. F'dan il-kaz il-konvinzjoni Kopja Informali ta' Sentenza Pagna 23 minn 30 Qrati tal-Gustizzja ragunata, jew dik li komunement tissejjah ic-"certezza morsli",kif distinta mic-crrtezza obiettiva tkun sufficjenti biex teskludi l-imputabbilita'. Din il-konvinzjoni trid tkun bazata mhux fuq in-nuqqas ta' impenji ghall-iskoperta tarrealta', imma fuq il-verosimiljanza soda li a bazi ta' elementi esterni, is-sitwazzjoni tkun tipprezenta. Dan l-istess koncett iservi mbaghad ta' gwida biex jigi stabbilit fil-kaz partikulari n-ness ta' kawzalita' bejn irrizultat u l-kondotta tal-agent. Presuppost ta' dan in-ness kawzali huwa komportament guridikament negligenti; fejn dan ma jezistix ma jkunx hemm quddiem il-ligi dak in-ness u allura l-event dannus johrog mill-limiti tal-imputabbilita' u jkun jirraprezenta l-fortuwitu; L-element fortuwitu spiss jiddetermina sitwazzjoni. Dan partikularment jissucciedi fl-ezercizzju ta' attivitajiet professjonali, fejn f'ram aktar minn iehor, il-professjonista huwa kontinwament konfrontat minn ezigenzi, diffikultajiet u relattivitajiet ta' metodi, u espost ghall-azzjoni ta' elementi injoti."*

Illi finalment dak li l-Qorti trid tasal hu li *"il giudice deve, altresi', accertare, sulla base di indici di rimproverabilita' ed evitabilita', che una condotta appropriate avrebbe evitato l'evento. . ."* (Cassazione Penale, 12 Ottobre 2007, n. 37606 rappurtat fil-Codice Penale e delle Leggi penali speciali – Annotato con la giurisprudenza (2012) Roberto Garofoli).

Illi dan l-insenjamet jghin lil din il-Qorti sabiex tikkonferma dak li ser jinghad :

i. illi l-imputat Troy Caruana huwa persuna intiza fil-procedura tal-bahar tant li kien ottjena il-licenzja marittima relattiva;

ii. illi huwa kien qed isuq dghajsa zghira sabiex jirmonka *doughnut* li fuqu kien hemm persuna ohra bil-ghan illi dan jiehdu dawra;

iii. illi sabiex isir dan l-imputat kellu bil-fors jilhaq certa velocita` sabiex dan id-*doughnut* jilhaq l-ghan tieghu u jaghti pjacir lil min ikun qed jirkbu;

iv. illi mill-provi prodotti ma harigx car b'kemm kien qed isuq l-imputat ezatt qabel l-impatt u kemm kien 'il barra mix-xatt sabiex din il-Qorti tkun tista' tasal ghal velocita` tad-dghajsa ezatt qabel l-impatt. Kull ma hareg mid-depozizzjoni tal-parte civile u l-mara tieghu hija li dan kien qed isuq b'certa velocita`;

v. illi ghalhekk il-principju tal-prevedibilita` tal-akkadut min-naha tal-imputat hija l-fattur li ser tghin lil din il-Qorti sabiex tasal jekk l-imputat ghandux jinstab hati ta' negligenza, principju li johrog mill-Kapitolu 9 (Art 226 (1)(b)) u mill istess regolamenti dwar bastimenti zghar (Art. 26) li jistabbilixxi wkoll illi persuni li jkunu qeghdin isuqu opri tal-bahar ghandhom m'ghandhomx isuqu b'velocita` li, fic-cirkostanzi partikolari, x'aktarx ikun ta' perikolu ghall-hajja jew tista' tikkaguna korriment jew iwassal ghal xi kollizjoni;

vi. illi jirrizulta illi l-imputat Troy Caruana hareg mill-bajja ta' hdejn il-lukanda Mellieha Bay Hotel fil-bajja tal-Ghadira meta il-parte civile kien diga irmonkat bil-*yacht* tieghu ezatt faccata ta' minn fejn hareg l-imputat. Illi l-imputat hareg ghal barra izda ghal xi raguni minflok ma hareg aktar 'il barra bi drittu fejn hemm kien jiskapula id-dghajjes li seta' kien hemm fil-bajja, ghal xi raguni ghadda minn hdejn id-dghajsa tal-parte civile b'certa velocita` bil-konsegwenza illi laqat l-istess meta dan kien fil-bahar;

vii. illi kull ma kellu jaghmel l-imputat meta resaq vicin il-*yacht* kien li jnaqqas il-velocita` b'talli mod li meta ra l-parte civile il-manuvra riparatorja li ghamel kienet tkun wahda effettiva. Illi ghaldaqstant jigi rilevat illi meta dghajsa tghaddi fil-vicinanzi ta' dghajsa ohra, wiehed irid jipprevedi li seta' jkun hemm xi persuni fl-ilma ghaliex anke li kieku l-parte civile ma kellu xejn vizibbli x'juri li hu kien hemm, dan ma jezonerax lill-imputat ghall-attenzjoni massima meta jkun ghaddej hdejn bastiment iehor;

viii. illi din il-Qorti trid turi d-dizappunt taghha ghan-nuqqas ta' professjonalita` kif giet kondotta l-investigazzjoni mill-pulizija. Id-diligenza u l-professjonalita` kienet tirrikjedi illi tal-inqas jittiehdu ritratti u kejl tad-dghajjes u forsi tigi ezebita *site plan* taz-zona. F'dawn il-kazijiet m'ghandiex tigi skomodata l-ghassa tal-lokal izda l-investigazzjoni ghandha ssir mill-iskwadra marittima tal-pulizija li tkun attrezzata ghal dawn l-eventwalitajiet. Dan in-nuqqas tal-prosekuzzjoni pero` m'ghandux ibiddel xejn mal-konsiderazzjoni maghmula fil-punt ta' qabel dan;

ix. illi a rigward it-tieni akkuza u cioe` tas-sewqan b'velocita` eccessiva u fuq l-element tal-prova necessarja qed tigi kkwotata is-sentenza tal-Qorti tal-Appell Kriminali bl-ismijiet **Il-Pulizja Spettur Ramon**

Mercieca Vs Paul William Pullicino deciza fl-4 ta' Frar 2016 (app nru 42/2014) inghad:

"Fl-ewwel aggravju tieghu, l-appellant jargumenta illi l-prosekuzzjoni ma gabitx il-provi tal-elementi rikjesti mill-ligi ghar-reati addebitati lill-esponent u l-provi migjuba mill-prosekuzzjoni jieqfu ferm 'l boghod mill-piz tal-prova rikjest millligi u cioe' dak fi grad ta' certezza morali minghajr dubju dettat mir-raguni. Kwindi l-prosekuzzjoni ma ppruvatx il-kaz taghha fil-grad li huwa rikjest fil-kamp penali u per konsegwenza s-sejbien ta' htija tal-esponent tal-akkuzi addebitati lilu hija 'unsafe and unsatisfactory'. Issa meta l-appellant jitkellem dwar r-reati addebitati lilu naturalment kien qieghed jirreferi ghall-ewwel imputazzjoni biss la darba kien illiberat mill-ewwel imputazzjoni. F'kawzi ta' din ix-xorta, l-prosekuzzjoni ikollha tistrieh fuq prova li hija soggetta ghallinterpretazzjoni u dipendenti minn opinjoni da parti tal-ufficjali tal-pulizija. Dan ghaliex il-pulizija mhix mghammra b'xi tip ta apparat elettroniku li jirregistra l-ispeed allegat jew almenu xi ritratt jew video recording li jista' talvolta jkun hekk indikattiv. Dan ma jfissirx illi l-opinjoni tal-ufficcjali talpulizija wahidha mhix bizzejjed sabiex tinstab htija, ghall-kuntrarju kif jixhdu 4 diversi sentenzi in rigward. Ifisser izda li l-provi migjuba quddiem l-Qorti ghal kunsiderazzjoni taghha ghandu jkollhom xi punt ta' referenza li jghin lill-Qorti taghmel apprezzament ta' kif ikunu waslu ghall-dik il-konkluzjoni. Fil-kaz odjern, l-Ewwel Qorti sabet htija fl-appellant ghal dak li huwa sewqan in eccess ta' 10 nodi gewwa port izda ma sabitx htija ghal dak li jirrigwarda sewqan, fi kliem iehor perikoluz. Ghad illi l-mertu tal-appell huwa s-sejbien ta' htija fuq l-ewwel akkuza u mhux il-liberazzjoni mit-tieni akkuza, tali liberazzjoni hija ferm sinjifikanti ghall-kunsiderazzjoni dwar l-ewwel akkuza. Il-prova dwar it-tieni akkuza kien l-affidavit ta' PC 106 li qal li l-appellant ghadda b'velocita' kbira tant li biex waqqfuh kellhom isuqu warajh u ma riedx jieqaf fil-bidu u li pprova jikser ghal fuqhom. Dan huwa l-punt ta' referenza li rriferiet ghalih il-Qorti. Izda PC 1023 jghid biss illi d-dghajsa tal-appellant kienet 'plained' u ghaddiet minn maghhom bi speed ferm aktar minnhom meta "dak il-hin konna dehlin fil-port bi speed ta' 18KM (10 nodi). Ghalhekk filwaqt illi ghall- wiehed mill-ufficcjali l-punt ta'referenza dwar speed kien linsegwiment, dan l-istess punt ma kien ta' ebda relevanza ghall-ufficjal l-iehor tant li lanqas biss isemmieh izda jghid biss li d-dghajsa kienet 'plained'."

Illi ghalhekk din l-akkuza ma hijiex ippruvata u anke fuq l-argumenti spjegati fil-punti precedenti ghal dan.

Ghal dawn il-motivi u wara li rat l-Artikoli 226(1)(b) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta u l-Artikolu 26 tar-Regolamenti dwar Bastimenti Zghar, qed issib lill-imputat **Troy Joseph Emanuel Caruana** hati biss tal-ewwel (1) u t-tielet (3) akkuza u tenut kont tac-cirkostanzi kollha tal-kaz u li l-imputat pprova jevita l-incident u tenut kont tal-fedina nadifa tal-imputat bl-applikazzjoni tal-Artikolu 22 tal-Kapitolu 446 tilliberah bil-kundizzjoni li ma jikkommettix reat iehor fi zmien sentejn (2) millum filwaqt li tilliberah mit-tieni (2) akkuza fuq nuqqas ta' provi.

Finalment, spjegat fi kliem semplici r-riperkussjonijiet lill-imputat, jekk din l-ordni ma tigix obduta.

Dr Claire L Stafrace Zammit B.A. LL.D.
Magistrat